

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

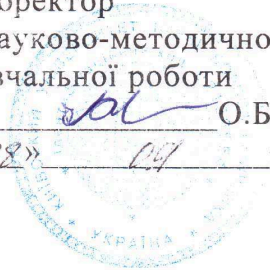
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВИТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

« 08 » 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**1.3 НП Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі
(інтегрований курс): читання**

спеціальність 013«Початкова освіта»

ОКР «Спеціаліст»

Київ – 2016

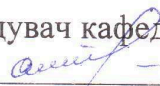
Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): читання: роб. навч. прогр. [для студ. спеціальності 013 «Початкова освіта»] / уклад. Л.В. Шкарбан. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 34 с.

Розробник:

Шкарбан Людмила В'ячеславівна, викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 2 від 07 вересня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти
 С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи
 М.А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 рік
© Педагогічний інститут, 2016 рік

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів, ECTS-3	Галузь знань <i>01 Освіта</i>	Нормативна	
Модулів: 2	Спеціальність <i>013 Початкова освіта</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень: «спеціаліст»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	
Загальна кількість годин – 108		Семестр.	
		9-й	9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 Самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		12 год.	6 год.
		Семінарські	
		12 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		44 год.	96 год.
	Модульний контроль:		
	4 год.		
	Семестровий контроль		
	36 год.	-	
	Вид контролю: <i>екзамен</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу:

- формування в студентів методично-літературної компетентності, складовими якої є когнітивний, комунікативний, операційний аспекти;
- розкриття питань навчання літературного читання на науковому, теоретичному, технологічному рівнях.

Завдання курсу:

- формування у майбутніх учителів професійного розуміння особливостей літературного читання в початковій школі;
- формування навички самостійної роботи з навчально-методичною літературою, творчого ставлення до педагогічних надбань, умінь орієнтуватися в літературознавчих і методичних підходах з метою пошуку ефективних шляхів розв'язання проблем літературного розвитку молодших школярів.

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): читання» у студентів мають сформуватися такі програмні компетентності:

1. Загальні

1.1. Соціальна. Здатність студента ефективно взаємодіяти з різними соціальними інститутами на засадах сучасної світоглядної, духовної, методологічної, моральної та інформаційної культури. Вміння працювати в команді, виконувати різні соціальні ролі та функції, виявляти ініціативу, підтримувати та керувати стосунками з іншими людьми; приймати виважені рішення, брати відповідальність, бути готовим до змін.

1.2. Інформаційна. Володіти комп'ютерною та інформаційною культурою. Здатність застосовувати ІКТ як у навчальній, так і повсякденній діяльності; раціонально використовувати комп'ютерні засоби під час вирішення завдань пов'язаних із пошуком, опрацюванням, систематизацією, зберіганням і передачею інформації; будувати й досліджувати інформаційні моделі за допомогою ІКТ; оцінювати процес і досягнуті результати технологічної діяльності; орієнтуватися в потоці інформації, працювати з джерелами, знаходити і добирати необхідний матеріал, класифікувати, узагальнювати, критично ставитися та вирішувати будь-яку інформаційну проблему.

1.3. Комунікативна. Здатність працювати в команді, демонструючи особисті якості лідера. Ефективно спілкуватися у сфері професійної діяльності рідною та іноземною мовами (з учнями, їхніми батьками та колегами): орієнтуватися в ситуаціях педагогічного спілкування, адекватно сприймати дії та вчинки співрозмовників, налагоджувати продуктивні міжособистісні стосунки, створювати у мовленнєвому середовищі сприятливий психологічний мікроклімат.

1.4. Самоосвітня. Знати, розуміти і застосовувати принципи самоосвіти під час оволодіння компетентностями; використовувати набутий досвід для вирішення професійних завдань; здійснювати самоконтроль, активно мислити, розвивати креативність, інтелектуальну самостійність, цілеспрямованість, відповідальність та ініціативність; удосконалювати педагогічну майстерність упродовж усього життя.

2. Професійні

2.1. Освітня. Володіння студентом базовими знаннями з вікової психології, педагогіки та методик навчання в початковій школі. Уміти здійснювати педагогічну діяльність, ефективно і гнучко використовувати педагогічні технології, форми, методи, прийоми, засоби у власній професійній діяльності. Сформувати у майбутнього педагога здатність використовувати засвоєні знання, навчальні вміння та навички для формування в учнів ключових компетентностей; здійснювати педагогічну взаємодію з батьками, досягаючи єдності виховних впливів школи, сім'ї та громадськості.

2.2. Психологічна. Володіти сучасними психологічними якостями особистості педагога, вмінням створювати сприятливий соціально-психологічний клімат в педагогічному колективі. Здатність студента враховувати особливості провідної діяльності, суперечностей сензитивних періодів та соціальної ситуації розвитку в груповій та індивідуальній роботі з молодшими школярами; проводити дослідження психічних процесів та індивідуально-психологічних властивостей особистості; творчого підходу до педагогічної діяльності.

2.3. Діагностична. Володіти технологіями педагогічної діагностики і педагогічного прогнозування; організувати діагностичну діяльність на основі систематичного вивчення індивідуальних особливостей, інтересів, потенційних можливостей і потреб учнів; аналізувати, прогнозувати та коригувати індивідуальний розвиток молодших школярів; застосовувати різнопланові діагностичні методики.

2.4. Рефлексивна. Критично оцінювати свої дії, аналізувати власні міркування про педагогічну діяльність, що забезпечує розвиток і саморозвиток особистості, сприяє особистісно-професійному зростанню; реалізовувати рефлексивну здатність із застосуванням творчого підходу, досягати її максимальної ефективності та результативності.

3. Фахові

3.1. Здоров'язбережувальна. Раціонально ставитись і берегти власне здоров'я, створювати сприятливе здоров'язбережувальне освітнє середовище для учнів молодшого шкільного віку; дбати про їхнє фізичне, психічне і соціальне здоров'я.

3.2. Методична. Здатність володіти базовими методичними знаннями, формувати досвід і цінності фахової діяльності, застосовувати на практиці професійні вміння і навички з метою формування методичної культури, розв'язання професійних задач; ефективно організувати навчально-виховний процес на гуманістичних засадах; інтегрувати перспективні педагогічні технології для досягнення поставленої мети.

3.3. Практично-творча. Здатність у практичній діяльності застосовувати альтернативні педагогічні технології та сучасні методики навчання; високий рівень розвитку ініціативи, специфічний характер пізнання, що ґрунтується на готовності кардинально змінювати вид діяльності для успішного вирішення педагогічних проблем; володіти евристичними вміннями з метою продукування нових ідей; стилю педагогічної інноваційної діяльності; здійснювати особистісно орієнтовану розвивальну взаємодію суб'єктів освітнього процесу,

спрямовану на творче перетворення дійсності. Здатність майбутнього педагога розробляти плани-конспекти уроків, виявляючи власну творчість; уміння майстерно проводити уроки в початковій школі.

Програмні результати навчання

- складати конспект уроку на основі літературознавчого і методичного аналізу теми, відбору теоретичних відомостей, методів, прийомів, з урахуванням труднощів у сприйманні учнями твору, його жанрових особливостей;
- розвивати комунікативну компетентність; засобами художнього твору
- впливати на уяву, асоціативне мислення, мовне чуття, естетичні почуття засобами поетичної мови;
- будувати систему завдань, спрямованих на удосконалення правильності, швидкості, усвідомленості, виразності читання;
- проводити вправи на правильність, швидкість, усвідомленість, виразність читання;
- робити літературно-методичний аналіз твору;
- володіти всіма видами аналізу художнього твору, щоб забезпечити в учнів глибину і самостійність сприймання художнього твору;
- застосовувати метод проєктів під час проведення вступних, узагальнюючих уроків;
- застосовувати метод моделювання як засіб підвищення рівня усвідомленості прозового твору;
- здатність розробляти плани-конспекти уроків з навчальних предметів різних типів для 1–4 класів, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, уміння застосовувати сучасні ТЗН (ІКТ).

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ

Лекція 1-2. Сутність навички читання. Умови її формування (4 год.)

Читання як перцептивно-мислительна мнемічна діяльність, спрямована на одержання інформації із друкованого тексту, процесуальний бік якої носить аналітико-синтетичний характер, обумовлений конкретною метою читача. Навичка читання як автоматизований компонент дії. Якості повноцінної навички читання. Вимоги програми до формування навички читання. Методики формування навички читання. Навчально-методичні комплекти зоснов формування навички читання.

Основні поняття теми: читання, зорове сприймання, навичка читання, якості повноцінної навички читання.

Література

Основна

1. Волошина Г. П. Особливості уроків читання та літературознавча пропедевтика у початковій школі : посіб. для студентів та вчителів початкової школи // [Електронний ресурс] / Г. П. Волошина. – Режим доступу <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/325/1/Osoblyvosti-urokiv-chytannia.pdf> .
2. Мартиненко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Мартиненко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 96 с.
3. Науменко В. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С.34 – 51.
4. Науменко В.О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 96 с.
5. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – С.73 – 74, 77 – 78, 85, 92.

Додаткова

1. Мартиненко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 3-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Мартиненко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2014. – 96 с.
2. Науменко В.О. Літературне читання: підруч. для 2-го кл. / В.О. Науменко. - К. : Генеза, 2012. – 160 с.
3. Науменко В.О. Літературне читання: підруч. для 3-го кл. / В.О. Науменко. - К. : Генеза, 2013. – 176 с.

4. Науменко В.О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.О. Науменко. – К. : Генеза, 2014. – 96 с.
5. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / О. Я.Савченко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. –160 с.
6. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / О. Я.Савченко. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 176 с.
7. Науменко В.О. Алгоритм підготовки вчителя початкових класів до уроку читання // [Електронний ресурс] / В. О. Науменко, Н. О. Рибалко. – Режим доступу : <http://www.psyh.kiev.ua>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II **ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ** **СПРИЙМАННЯ ХУДОЖНЬО-ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ**

Лекція 3. Структура художнього твору (2 год.)

Художній твір як мистецтво слова.

Літературно – художній твір як розповідь про певну життєву подію, що ведеться від особи реального або уявлюваного автора з розрахунком на естетичне враження й містить у собі його передумови.

Естетична цінність твору. Зображення в художньому творі дійсності в художніх образах.

Художній образ, його особливості. Типи образів. Сюжет, композиція (експозиція, зав'язка, розвиток подій, кульмінація, розв'язка), пафос, тема, ідея художнього твору.

Основні поняття теми: «художній твір», «сюжет», «композиція», «художній образ», «тема», «пафос», «ідея».

Література

Основна

1. Галич О. Теорія літератури: Підручник./ О.Галич, В.Назарець, Є. Васильєв. – К.: Либідь, 2001. - С.124 - 141; 205 - 223.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – С. 74, 78–79, 85–86, 92–93.
3. Мовчун А. Запрошуємо у світ літературних термінів // Початкова школа. – 2003. – №10. – С. 35 – 38.
4. Скорина Л. Аналіз художнього твору : навч. посіб. для студентів гуманітарних спеціальностей / Л. Скорина. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. – С. 57 – 72 / [Електронний ресурс] / Л. Скорина. – Режим доступу: <http://www.bohdan-books.com/userfiles/file/books/lib-file-1624021366.pdf> .
5. Цимбалюк Л. Проблеми ведення літературознавчої пропедевтики в початкових класах / Л. Цимбалюк // Початкова школа. – 2000. – № 11. – С. 19 – 25.

Додаткова

1. Науменко В. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С.13 - 21
2. Светловская Н. Н. О литературном произведении и проблемах, связанных с его осмыслением при обучении младших школьников чтению / Н. Н. Светловская // Начальная школа. – 2005. – № 4. – С. 8 – 15.
3. Светловская Н. Н. О литературном произведении и проблемах, связанных с его осмыслением при обучении младших школьников чтению / Н. Н. Светловская // Начальная школа. – 2005. – № 5. – С. 39 – 47.
4. Светловская Н. Н. О литературном произведении и проблемах, связанных с его осмыслением при обучении младших школьников чтению / Н. Н. Светловская // Начальная школа. – 2005. – № 6. – С. 48 – 57.

Лекція 4. Літературне читання, його особливості (2 год.)

Особливості змісту програми курсу «Літературне читання». Мета і завдання літературного читання. Сутність поняття читацька компетентність. Сутність тематично-жанрового, естетичного, літературознавчого, комунікативно – літературного принципів впорядкування змісту. Змістові лінії програми. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів.

Особливості змісту підручників, навчально- методичних комплектів з літературного читання: структура підручників, коло читання, система формування читацьких умінь, форми роботи, ілюстративний матеріал, відповідність змістовим лініям програми.

Психологічні особливості сприймання художнього твору учнями початкових класів. Літературний розвиток молодших школярів.

Основні поняття: літературне читання, літературний розвиток, читацька компетентність, читацькі компетенції.

Література

Основна

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – С. 71 – 97.
2. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / О. Я. Савченко. - К. : Освіта, 2012. – 160 с.
3. Савченко. О. Методичний аналіз підручника «Літературне читання» для 2-го класу: зміст, структура, методичні настанови / О. Савченко // Початкова школа. – 2013. – № 5. – С. 1 – 5.
4. Науменко В. О. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / В. О. Науменко - К. : Генеза, 2013. – С. 7.
5. Науменко В. О. Уроки літературного читання в 2 класі : метод. посіб. для вчителя / В. Науменко. : – К.: Генеза, 2013. – С. 7 – 20.
6. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / О. Я. Савченко. - К. : Освіта, 2013. – 178 с.
7. Науменко В. О. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / В. О. Науменко. - К. : Генеза, 2013. – 178 с.

Додаткова

1. Савченко О. Я. Вивчення особистості молодшого школяра як передумова успішної організації його навчальної діяльності. / О. Савченко // Початкова школа. – 2012. – № 3. – С.1 – 6.
2. Вашуленко О. Емоційно-ціннісна складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра / О. Вашуленко // Початкова школа. - 2013. – № 1. – С. 13 – 18.
3. Мартиненко В. Сутнісні характеристики читацької компетентності молодших школярів / В. Мартиненко // Початкова школа. – 2013. – № 12. – С. 3 – 7.
4. Мартиненко В. О. Методичний коментар до робочого зошита з літературного читання 2 клас / В. О. Мартиненко // Початкова школа. – 2013. – № 10. – С. 13 – 17.
5. Мартиненко В. О. Оновлення змісту літературного читання у контексті компетентнісного підходу / В. Мартиненко // Початкова школа. – 2012. – № 10. – С. 20 – 24.
6. Науменко В. Методичні рекомендації до навчально-методичного комплексу з літературного читання для 3 класу (авт. В. О. Науменко) / В. Науменко Літературне читання (українська, інша мова навчання) // [Електронний ресурс] / В.О. Науменко. – Режим доступу – : <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.
7. Науменко В. Особливості змісту навчально-методичного комплексу з літературного читання в третьому класі (авт. В. О. Науменко) // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. – 2014. – №5.

Лекція 5. Прийоми аналізу художнього твору (2 год.)

Зміст поняття «аналіз», «аналіз художнього твору». Завдання структурного і смислового аналізу на уроках літературного читання. Літературно-методичний аналіз тексту (ЛМАТ). Шляхи аналізу художнього твору: «услід за автором», «по образний», «проблемно-тематичний», «комбінований». Прийоми аналізу.

Основні поняття теми: аналіз художнього твору, сюжетно-образний аналіз, аналіз «услід за автором», «проблемно-тематичний» аналіз.

Література

Основна

1. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах: посіб. для вчителя / О. Я. Савченко. – К. : Освіта, 2007. – 334 с.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – С. 74 – 75, 80 – 82, 87 – 88, 94 – 95.
3. Науменко В.О. Уроки літературного читання в 2 класі : метод. посіб. для вчителя / В. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С.22 – 29, 129 - 134, 227 - 228.
4. Небеленчук І. Літературознавча концепція аналізу художнього твору / [Електронний ресурс] / І.Небеленчук. – Режим доступу: <http://timso.koippo.kr.ua/blogs/index.php/nebelenchuk/title-77>.
5. Петровська Т. Система роботи над образними засобами художнього твору на уроках літературного читання (порівняння) / Т.Петровська // Початкова школа. – 2013. – № 4. – С. 5– 8.

Додаткова

1. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник / Л. Ф. Мірошніченко. – Вища шк., 2007. - С. 206 - 221.
2. Науменко В.О., Харітоненко Л.А. Уроки літературного читання в 3 класі : метод. посіб. для вчителя / В.О. Науменко, Л.А.Харітоненко. – К.: Генеза, 2014. – С.13 – 24.
3. Ситченко А.Л. Ще раз про технології літературного аналізу / А.Л.Ситченко // Дивослово. – 2003. – № 2. – С. 56 – 59.
4. Скорина Л. Аналіз художнього твору : навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Л. Скорина. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. - 424 с. / [Електронний ресурс] / Л. Скорина. – Режим доступу: <http://www.bohdanbooks.com/userfiles/file/books/lib-file1624021366.pdf>.
5. Науменко В. О. Уроки літературного читання в 3 класі : метод. посіб. для вчителя / В. Науменко. – К. : Генеза, 2014. – 160 с.

Лекція 6. Урок читання. Його типи (2 год.)

Типи уроків літературного читання: вступний урок до вивчення теми, урок вивчення нового твору, урок порівняльного аналізу творів, узагальнюючий урок.

Варіанти уроків літературного читання (за О.Я.Савченко): уроки вивчення творів одного жанру (вірша, оповідання, казки, легенди та ін.), уроки-сходинки до монографічного вивчення творчості письменника, уроки-інсценізації, уроки з ігровим сюжетом, уроки, на яких поєднуються різні види, уроки-роздуми, інтегровані уроки, уроки-діалоги, уроки розвитку літературних здібностей.

Основні поняття теми: урок читання, типи уроків читання.

Література

Основна

1. Савченко О.Я. Методика читання у початкових класах: посіб.для вчителя / О.Я. Савченко. - К.: Освіта, 2007. - 334 с.
2. Савченко О.Я. Варіативність побудови уроків читання / О.Я.Савченко // Початкова школа. – 2006. - № 9. – С. 15 – 19.
3. Савченко О. Я. Сучасний урок: суб'єктність навчання і варіативність структури / О.Я. Савченко // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 11 – 15.
4. Науменко В. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 160 с.
5. Науменко В. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С.52 – 269.

Додаткова

1. Компаній О. Формування читацьких інтересів молодших школярів із використанням мультимедіа та інтернету / О. Компаній // Початкова школа. - 2013. – № 3. – С. 17 – 20.
2. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник / Л. Ф. Мірошніченко. – Вища шк., 2007. – 415 с.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль	
Змістовий модуль I. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ									
1-2	Сутність навички читання. Умови її формування	4	4	4					
3	Аналіз методичних посібників з формування навички читання	10	2		2		8		
4	Побудова системи вправ на формування навички читання (на матеріалі оповідання)	12	4		2	2	8		
5	Форми перевірки усвідомленості читання текстів	8	2		2		4	2	
<i>Разом</i>		34	12	4	6	2	20	2	
Змістовий модуль II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ									
6	Структура художнього твору	7	2	2			5		
7	Літературне читання, його особливості	2	2	2					
8	Прийоми аналізу художнього твору	3	2	2			1		
9	Урок літературного читання. Його типи.	2	2	2					
10	Літературно-методичний аналіз твору	2	2		2				
11	Методика аналізу художнього твору за рівнями вчитування текстової інформації	2	2		2				
12	Урок читання із застосуванням методу проектів, моделювання	20	4		2	2	14	2	36
<i>Разом</i>		72	16	8	6	2	20	2	36
<i>Разом за навчальним планом</i>		108	36	12	12	4	40	4	36

5. Теми семінарських занять

Змістовий модуль I ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ

Семінарське заняття 1.

Аналіз методичних статей, методичних посібників із формування навички читання

План

1. Тематика, зміст методичних статей у фахових журналах (з проблеми формування навички читання в учнів початкової школи).
2. Тематика, зміст посібників з проблеми формування навички читання.
3. Аналіз і коментування методичних статей, посібників із проблеми формування навички читання.

Література

Основна

1. Журнали «Початкова школа» (2012 - 2014 рр), «Учитель початкової школи», газета «Початкова освіта» (2012 – 2014 рр.).
2. Мартиненко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Мартиненко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 96 с.
3. Науменко В. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С.34 – 51.
4. Науменко В.О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 96 с.
5. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – С. 73 – 74, 77 – 78, 85, 92.

Семінарське заняття 2.

Тема. Побудова вправ на формування навички читання (на матеріалі оповідання)

План

1. Фактори, які впливають на формування навички читання.
2. Вправи на правильність, швидкість, усвідомленість, виразність читання.

Завдання до заняття.

- Підготувати вправи на формування чіткої вимови, точності зорового сприймання, розширення поля читання, активізацію мислення.

- Підготувати дидактичний матеріал для проведення вправ

Завдання під час заняття

- Провести вправи на формування чіткої вимови, точності зорового сприймання, розширення поля читання, активізацію мислення.

Література

Основна

1. Мартиненко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Мартиненко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 96 с.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – С.73–74, 77–78, 85, 92.
3. Науменко В. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. Посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С.34 – 51.
4. Науменко В.О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 96 с.
5. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / О. Я. Савченко. – К.: Освіта, 2012. – 160 с.

Семінарське заняття 3.

Тема. Форми перевірки усвідомленості читання текстів

План

1. Програмні вимоги до рівня сформованості навички читання в учнів 2-4 класів.
2. Методика визначення рівнів сформованості навички читання мовчки.
Завдання до заняття.
Опрацювати матеріали вивчення вмій і навичок читання та розуміння тексту учнями четвертих класів

Завдання під час семінарського заняття.

Запропонувати нові форми і зміст вивчення рівня сформованості вмій і навички читання. Форма проведення заняття - брейнстормінг.

Література

Основна

1. Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти інваріантної складової навчального плану (1–4 класи) . Літературне читання (українська, інша мова навчання) // Початкова школа. – 2014. – № 4. – С. 3 – 9. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.
2. Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів. Літературне читання // Початкова школа. – 2014. – № 4. – С. 30 – 37. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.
3. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012 – С. 77 - 97.
4. Науменко В.О. Зошит для оцінювання навчальних досягнень з літературного читання : навч. посіб. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. [до підр. «Літературне читання. 3 кл.» В.О. Науменко] / В.О.Науменко. – К. : Генеза, 2014. – 40 с.
5. Вашуленко О. Підготовка до ДПА: читання / О. Вашуленко // Учитель початкової школи. – 2013. – № 2. – С. 6 – 10.

Змістовий модуль II

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ СПРИЙМАННЯ ХУДОЖНЬО-ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Семінарське заняття 4

Тема. Літературно-методичний аналіз тексту (2 год.)

План

1. Розкриття змісту понять: тема, проблема, основна думка, жанр, сюжет, композиція.
2. Читання оповідання В.Сухомлинського «Які вони бідні».
3. Осмислення кожного компоненту твору. Вибір прийомів роботи.
6. Складання таблиці:

Компоненти твору	Прийоми, способи роботи з текстом
Жанр:	
Сюжет:	
Композиція:	
Тема:	
Основна думка:	
Мова твору:	

6. Виведення висновку.

Література

Основна

1. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах: посіб. для вчителя / О. Я. Савченко. – К. : Освіта, 2007. – 334 с.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. – С.74 - 75, 80 – 82, 87 – 88, 94 – 95.
3. Науменко В. О. Уроки літературного читання в 2 класі : метод. посіб. для вчителя / В. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – С. 22 – 29, 129 - 134, 227 - 228.
4. Небеленчук І. Літературознавча концепція аналізу художнього твору / [Електронний ресурс] / І.Небеленчук. – Режим доступу: <http://timso.koippo.kr.ua/blogs/index.php/nebelenchuk/title-77>.
5. Петровська Т. Система роботи над образними засобами художнього твору на уроках літературного читання (порівняння) / Т.Петровська // Початкова школа. – 2013. – № 4. – С. 5 – 8.

Семінарське заняття 5.

Тема. Методика аналізу художнього твору за рівнями вичитування текстової інформації (2 год.)

План

1. Рівні сприймання художнього твору.
2. Особливості аналізу художнього твору в системі розвивального навчання.

Література

Основна

1. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах: Посіб. для вчителя / О. Я. Савченко. - К. : Освіта, 2007. - 334 с.
2. Науменко В. О. Навчання вдумливого читання і розуміння художнього твору / В. О. Науменко // Початкова школа. – 2008. – № 7. – С. 50 – 51.
3. Науменко В. О. Художній твір як мистецтво слова. Робота над текстом у 3-му класі / В. О. Науменко // Учитель початкової школи. – 2014. – № 4. – С. 8 – 12.
4. Стадник Л. Формування і розвиток мотивації на уроках читання / Л. Стадник // Початкова школа. – 2014. – № 1. – С. 19 – 22.
5. Бондаренко О. Формування читацької компетентності молодших школярів / О. Бондаренко // Початкова школа. – 2014. – № 5. – С. 6 – 8.

Семінарське заняття 6.

Урок читання із застосуванням методу проектів, моделювання (2 год.)

План

1. Суть і значення методу моделювання в формуванні читацької активності учнів початкових класів.
2. Урок читання із застосуванням методу проектів.

Література

1. Кісельова О. І. Метод наочного моделювання під час роботи з казкою / О. І. Кісельова // Начальная школа. – 2006. - № 2. – С. 52 - 59.
2. Науменко В. О. Підготовка вчителя до розвитку творчої діяльності учнів початкових класів на основі загадки / В. О. Науменко // Початкова освіта. - 2008. – № 44. – С. 20.
3. Науменко В. О. Підготовка студентів до опрацювання казки із використанням методу моделювання / В. О. Науменко // Початкова освіта. – 2008. – № 44. – С. 18.
4. Тихомирова К. М. Робота над створенням діафільму з компонентом проектної діяльності школярів / К. М. Тихомирова, Т. В. Сазонцева // Начальная школа. – 2006. – № 12. - С. 26 - 30.
5. Чабайовська М. Організація проектної діяльності молодших школярів у процесі проведення позаурочної роботи з літературного читання / М. Чабайовська, О. Кархут // Початкова школа. – 2014. – № 2. – С. 4 – 10 // [Електронний ресурс] / М. Чабайовська, О. Кархут. – Режим доступу – : <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.

6. Самостійна робота

Змістовий модуль І.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧКИ

. Аналіз статей, навчально-методичних посібників з формування навички читання

1. Виписати з навчально- методичних посібників по три вправи на формування правильності, швидкості, усвідомленості читання, підготувати їх презентацію – (5 балів – презентація з анімацією).

2. Скласти анотацію на 5 статей з ж. «Початкова школа», г. «Початкова освіта» за 2013 – 2014 рр., в яких розкриваються проблеми формування навички читання – 5 б.

Побудова системи вправ на формування навички читання

1. Скласти «Пошукову таблицю» до 4 художніх творів за підручниками «Літературне читання» (2, 3 класи).

2. Розробити по 5 вправ, спрямованих на формування правильності, швидкості та усвідомленості читання до однієї з тем підручника «Літературне читання» (2 або 3 класи) – 5 балів.

3. Розробити фрагмент уроку виразного читання художнього твору, метою якого є формування умінь: 1) визначати настрій твору; 2) уявляти описані картини природи, життя; 3) визначати підтекст; 4) визначати завдання свого читання (виберіть одне із названих умінь і текст із підручника «Літературне читання», на якому зручно формувати це умінь (5 балів) (Див. зразок. Науменко В. О. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / Віра Науменко. – К : Генеза, 2013. – С. 217 - 219).

Література для опрацювання:

1. Мартиненко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. Мартиненко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 96 с.

2. Науменко В. О. Літературне читання: підруч. для 2-го кл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 176 с.

3. Науменко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 96 с.

4. Науменко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 3-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2014. – 96 с.

5. Науменко В. О. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 280 с.

6. Савченко О. Я. Літературне читання: підруч. для 2-го кл. / О. Я. Савченко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 160 с.

7. Савченко О. Я. Літературне читання: підруч. для 2-го кл. / О. Я. Савченко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 176 с.

Форми перевірки усвідомленості читання текстів

1. Розробити форми і зміст вивчення рівнів розуміння прочитаного, сформованості правильності, швидкості, виразності читання вголос в учнів 2 класу (5 балів).

Література для опрацювання:

1. Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти інваріантної складової навчального

плану (1 - 4 класи) . Літературне читання (українська, інша мова навчання) // Початкова школа. – 2014. – № 4. – С. 3 – 9.

2. Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів. Літературне читання // Початкова школа. – 2014. – № 4. – С. 30 – 37.

3. Науменко В. Зошит для оцінювання навчальних досягнень з літературного читання [до підруч. «Літературне читання, 3 кл.» В. О. Науменко] / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2014. – 40 с.

Змістовий модуль II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

Структура художнього твору

1. Написати визначення: (5 балів):

Система образів художнього твору, персонаж, ліричний герой, образ автора, пейзаж, сюжет твору, внутрішня організація сюжету.

Література для опрацювання:

Галич О. Теорія літератури: Підручник / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К. : Либідь, 2001. – С. 142 – 146, 151 – 156, 159 – 164, 166 – 169.

Прийоми аналізу художнього твору

1. Визначити тему і основну думку казки чи оповідання. Виберіть твір самостійно. Виконуючи, вкажіть назву твору, жанр, клас, в якому твір читається – 1 год. (5 балів)

2. Виберіть завдання із запропонованих, самостійно твір і вид його аналізу:

- Розробити фрагмент уроку літературного читання чарівної казки в третьому класі (пообразний аналіз) – 8 год. (5 балів)
- Розробити фрагмент уроку літературного читання оповідання в 2 класі з презентацією (аналіз «за автором» або проблемно-тематичний)

Література для опрацювання:

1. Науменко В. О. Літературне читання: підруч. для 2-го кл./ В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2012. – 160 с.

2. Науменко В. О. Літературне читання: підруч. для 3-го кл./ В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 176 с.

3. Науменко В. О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 2-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 96 с.

4. Науменко В. О. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 280 с.

5. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / О. Я. Савченко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 160 с.

6. Савченко О.Я. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / О.Я.Савченко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 176 с.

Урок читання із застосуванням методу проектів, моделювання

1. Розробити урок літературного читання з використанням методу проектів– 10 год. (10 балів). Тему і клас виберіть самостійно.

2. Розробити урок літературного читання в 2 класі із застосуванням методу моделювання і презентацію до цього уроку – 10 год. (10 балів)

Жанр і клас, в якому читається твір, виберіть самостійно.

Література для опрацювання:

1. Підручники з літературного читання для 2, 3 класів.

2. Науменко В.О. Зошит з літературного читання до підручника «Літературне читання»: навч. посіб. для 3-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. О. Науменко. – К.: Генеза, 2014. – 96 с.

3. Чабайовська М., Організація проектної діяльності молодших школярів у процесі проведення позаурочної роботи з літературного читання / М. Чабайовська, О. Кархут // Початкова школа. – 2014. – № 2. – С. 4 – 10 // [Електронний ресурс] / М.Чабайовська, О. Кархут. – Режим доступу – : <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.

4. Компаній О. Формування читацьких інтересів молодших школярів із використанням мультимедіа та інтернету / О. Компаній // Початкова школа. – 2013. – № 3. – С. 17 – 20.

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, графічні види, самооцінка і самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Макс. сума балів	Екзаме н	Сума	
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II					
Бали за модуль	85 б.			97 б.					
Лекції	1-2			3	4	5	6		
Лекції	2			1	1	1	1	6	
Семінарські заняття	1	2	3	4	5	6			
Семінарські заняття	11	11	11	11	11	11	66		
Сам. робота	10	10	5	5	10	20	60		
МКР	25			25			50		
182:60=3.03				PK – 3.03			182	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90-100 балів	«Відмінно»
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82-89 балів	«добре»
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74 балів	«задовільно»
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35-59 балів	«незадовільно»
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів	

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Відеозаписи уроків

2. Конспекти лекцій
3. Набір дидактичного матеріалу для проведення семінарських занять
4. Зразки уроків читання творів різних жанрів
5. Ксерокси методичних статей
6. Текстові завдання для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів
7. Завдання для ректорського контролю

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Галич О. Теорія літератури: Підручник / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К. : Либідь, 2001. - С.124 - 141; 205 - 223.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. – С.71 – 97.
3. Науменко В. Уроки літературного читання в 2 класі: метод. посіб. для вчителя / В.О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 280 с.
4. Науменко В.О. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / В.О. Науменко. – К.: Генеза, 2013. – 160 с.
5. Савченко О.Я. Літературне читання : підруч. для 2-го кл. / О, Я. Савченко. – К. : Освіта, 2012. – 160 с.

Додаткова

1. Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів. Літературне читання // Початкова школа. – 2014. – № 4. – С. 30 – 37.
2. Науменко В.О. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / В. О. Науменко. – К. : Генеза, 2013. – 178 с.
3. Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти інваріантної складової навчального плану (1–4 класи). Літературне читання (українська, інша мова навчання) // Початкова школа. – 2014. – № 4. – С. 3 – 9.
4. Петровська Т. Система роботи над образними засобами художнього твору на уроках літературного читання (порівняння) / Т.Петровська // Початкова школа. – 2013. – № 4. – С. 5 – 8.
5. Савченко О. Я. Сучасний урок: суб'єктність навчання і варіативність структури / О. Я. Савченко // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 11–15.

6. Савченко О. Я. Методичний аналіз підручника «Літературне читання» для 2-го класу: зміст, структура, методичні настанови / О. Я.Савченко // Початкова школа. – 2013. – № 5. – С. 1 – 5.
7. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 3-го кл. / О. Я. Савченко. – К. : Освіта, 2013. – 178 с.

Інтернетджерела з активними гіперпосиланнями

1. Волошина Г. П. Особливості уроків читання та літературознавча пропедевтика у початковій школі : посіб. для студентів та вчителів початкової школи // [Електронний ресурс] / Г. П. Волошина. – Режим доступу – : <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/325/1/Osoblyvosti-urokiv-chytannia.pdf> .
2. Науменко В. Методичні рекомендації до навчально-методичного комплексу з літературного читання для 3 класу (авт. В. О. Науменко) / В. Науменко Літературне читання (українська, інша мова навчання) // [Електронний ресурс] / В. О. Науменко. – Режим доступу – : <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm> –
3. Скорина Л. Аналіз художнього твору : навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей / Л. Скорина. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. - 424 с. / [Електронний ресурс] / Л. Скорина. – Режим доступу: http://www.bohdanbooks.com/userfiles/file/books/lib_file_1624021366.pdf .
4. Чабайовська М. Організація проектної діяльності молодших школярів у процесі проведення позаурочної роботи з літературного читання / М. Чабайовська, О. Кархут // Початкова школа. – 2014. – № 2. – С. 4 – 10 // [Електронний ресурс] / М. Чабайовська, О. Кархут. – Режим доступу – : <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.

